

P R E S U D A

U ime Republike Hrvatske, Upravni sud u Rijeci, po sucu dr. sc. A. R., uz sudjelovanje zapisničarke S. G., u upravnom sporu tužitelja I. Ž. iz K., protiv tuženika Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Zagreb, Miramarska 24b, uz sudjelovanje zainteresirane osobe X. d.d., Z., koju zastupaju opunomoćenici iz Odvjetničkog društva P. & P. u Z., radi priznavanja svojstva stranke, 13. rujna 2013.,

p r e s u d i o j e

Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

" 1. Tužba se uvažava.

Poništava se rješenje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, KLASA: UP/I- 451-04/12-10/47, URBROJ: 326-772-12-2 od 17. listopada 2012. godine.

2. Tuženik je dužan nadoknaditi tužitelju troškove ovog postupka."

Obrazloženje

Točkom 1. rješenja tuženika, KLASA: UP/I-451-04/12-10/47, URBROJ: 326-772-12- 2 od 17. listopada 2012., odbijen je zahtjev tužitelja za priznavanje svojstva stranke u upravnom postupku nadzora koji je tuženik pokrenuo po službenoj dužnosti radi utvrđivanja nastanka obveze objavljivanja ponude za preuzimanje društva Y. d.d. D., od strane društva X. d.d. Z., ovdje zainteresirane osobe. Točkom 2. određeno je da će zaključak biti objavljen na internetskoj stranici tuženika. Svoju odluku tuženik je utemeljio, u bitnome, na utvrđenjima: da je postupak preuzimanja ciljnog društva, sukladno odredbama Zakona o preuzimanju dioničkih društava („Narodne novine“, broj 109/07 i 36/09, u nastavku teksta: ZPDD) jednostranački postupak, u kojem se odlučuje o pravima i obvezama stranke na čiji zahtjev je postupak pokrenut, odnosno o pravima i obvezama stranke protiv koje se vodi postupak, u slučaju pokretanja postupka po službenoj dužnosti, dok ovdje tužitelj nije ni jedna od navedenih osoba, pa nema ni pravni interes za sudjelovanje u predmetnom postupku; da se odluka u navedenim postupcima donosi u javnom interesu, a ne u partikularnom interesu pojedinih dioničara; da temelj za priznavanje položaja stranke u postupku može biti samo neposredan, a ne i posredan pravni interes, pri čemu neposredan pravni interes ovdje imaju osobe u odnosu na koje se ispituje nastanak obveze objavljivanja ponude za preuzimanje, a ne osobe koje su pokrenule ili mogu pokrenuti sudski postupak radi sklapanja ugovora; da tužitelj pogrešno smatra kako se obvezno zaključenje ugovora o kupoprodaji može tražiti isključivo onda kada je nadležno tijelo donijelo rješenje kojim je utvrđen nastanak obveze na preuzimanje dioničkog društva.

Tužitelj osporava zakonitost tuženikove odluke i tvrdi, u bitnome, da svaki dioničar, ako je nastala obveza objavljivanja ponude za preuzimanje, ima pravo spram osoba kojima je nastala obveza zahtijevati obvezno zaključenje ugovora o kupoprodaji dionica, da je utvrđivanje nastanka navedene obveze konačnim rješenjem tuženika preduvjet za dobivanje prava na obvezno zaključenje ugovora o kupoprodaji dionica te za isplatu, te da stoga ishod predmetnoga upravnog postupka ima izravni utjecaj na materijalna prava tužitelja. Apsurdnim smatra stav tuženika prema kojem tuženik nadzor ne provodi u interesu dioničara, već širega javnog interesa, budući da je jedini cilj ZPDD-a zaštita manjinskih dioničara i njihovih prava.

Ako poništavanje nekoga upravnog akta, ovdje rješenja tuženika, može ići na štetu određene osobe, to znači da se poništenjem rješenja odlučuje o imovinskom pravu te osobe. Poziva se na praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske, za koju smatra da ide u prilog osnovanosti tužbenih navoda. Tužitelj predlaže provedbu rasprave, te da Sud poništi odluku tuženika i da obveže tuženika da tužitelju nadoknadi troškove ovoga upravnog spora.

Tuženik u odgovoru na tužbu u bitnome, ostaje kod navoda osporenog rješenja, dodatno opisuje tijek predmetnoga upravnog postupka, ističe da je ovdje riječ o postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, te se poziva na sudsku praksu za koju drži da potvrđuje pravnu osnovanost osporene odluke. Tuženik predlaže da Sud odbije tužbeni zahtjev.

Zainteresirana osoba X. d.d. u odgovoru na tužbu pridružuje se, u bitnome, navodima sadržanima u obrazloženju osporene odluke tuženika, te dodaje da bi priznavanje dioničarima svojstva stranke u predmetnim postupcima ujedno ugrozilo učinkovitost te svrhovitost postupka nadzora primjene ZPDD-a, uzevši u obzir da je nerijetko riječ o tisućama dioničara pojedinih ciljnih društava, tj. društava koja kotiraju na burzi. Zainteresirana osoba predlaže da Sud odbaci tužbu, podredno da se provede rasprava te da Sud nakon toga odbije tužbeni zahtjev.

Odgovore tuženika i zainteresirane stranke Sud je dostavio na izjašnjenje ostalim strankama. Slijedom navedenog, zaprimljen je podnesak tuženika od 19. veljače 2013., u kojem tuženik, u osnovi, ustraje pri navodima iz svojeg odgovora na tužbu, te ih dodatno elaborira, uz pozivanje na dodatnu sudsku praksu.

Rješenjem, poslovni broj: 2 UsI-1 523/12-15 od 6. lipnja 2013., Sud je pozvao tužitelja da se izjasni ustraje li na zahtjevu za provedbu rasprave u ovome upravnom sporu, te o ustavnosudskoj praksi izraženoj u točki 7. obrazloženja rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-IIIB-197/2013 od 8. svibnja 2013. („Narodne novine“, broj 58/13).

Na spomenutu ustavnosudsku praksu potom ukazuje i tuženik, svojim podneskom od 13. lipnja 2013. godine.

Podneskom od 22. lipnja 2013. tužitelj obavještuje Sud da ne ustrajava na zahtjevu za provedbu rasprave u ovom sporu, dok se o stavu Ustavnog suda Republike Hrvatske izraženom u rješenju tog Suda od 8. svibnja 2013. nije izjasnio.

Uzevši u obzir da je predmet ovoga upravnog spora pravno pitanje, te da su stranke u dotadašnjem tijeku spora detaljno iznijele i obrazložile svoje navode, Sud je, postupajući sukladno načelu učinkovitosti (čl. 8. Zakona o upravnim sporovima, „Narodne novine“, broj 20/10 i 143/12, u nastavku teksta: ZUS), rješenjem, poslovni broj: 2 UsI-1523/12-20 od 27. kolovoza 2013. pozvao i zainteresiranu osobu da se izjasni ustraje li na zahtjevu za provedbu rasprave u ovome upravnom sporu.

Podneskom od 6. rujna 2013. zainteresirana osoba se izjašnjava da ne ustraje na zahtjevu za provedbu rasprave u ovome sporu.

Sud nije prihvatio prijedlog zainteresirane osobe za odbacivanje tužbe, jer nije našao pravnog temelja za takvu odluku. Predmet ovoga upravnog spora je postojanje stranačke legitimacije tužitelja u upravnom postupku u kojem mu je osporenom odlukom tuženika uskraćeno priznavanje svojstva stranka, pa je, neovisno o tome je li tužitelj stranački legitimiran u tom postupku, nedvojbeno aktivno legitimiran osporavati odluku tuženika u upravnom sporu.

Sud je uzeo u obzir provedene dokaze i činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, koje su nesporne u ovome upravnom sporu.

Kako tužitelj osporava samo primjenu prava, činjenice odlučne za rješavanje ovog spora su nesporne, a stranke više ne zahtijevaju održavanje rasprave (čl. 36. t. 4. ZUS-a), Sud je bez održavanja rasprave, na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja, ocijenio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Stranka u upravnom postupku je fizička ili pravna osoba na zahtjev koje je pokrenut postupak, protiv koje se vodi postupak ili koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa ima pravo sudjelovati u postupku (čl. 4. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku, „Narodne novine“, broj 47/09, u nastavku

teksta: ZUP). Odredbom članka 53. ZUP-a propisano je da će, ako u tijeku postupka osoba koja do tada nije sudjelovala u postupku traži da joj se prizna svojstvo stranke u tom postupku, službena osoba ispitati njezino pravo da sudjeluje u postupku i o tome donijeti rješenje.

U predmetnom slučaju, sporno je li tužitelju trebalo priznati položaj uzgredne stranke, tj. stranke koja ima pravo sudjelovati u postupku radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa.

Pri tome je odredbu članka 4. stavka 1. ZUP-a potrebno sagledavati u cjelini s odredbama materijalnog propisa, ovdje u cjelini s odredbama ZPDD-a.

Tim se Zakonom uređuju uvjeti za davanje ponude za preuzimanje ciljnih društava, postupak preuzimanja, prava i obveze sudionika u postupku preuzimanja te nadzor postupka preuzimanja ciljnih društava (čl. 1. ZPDD-a). Ovlasti tuženika u postupku nadzora uređene su odredbama članka 47. ZPDD-a, a nadzorne mjere normama članaka 48.-50. toga Zakona. Kada utvrdi nepravilnosti i/ili nezakonitosti, tuženik će utvrditi postojanje obveze objavljivanja ponude za preuzimanje, te naložiti poduzimanje radnji radi objavljivanja ponude za preuzimanje (čl. 48. st. 3. t. 1. ZPDD-a).

Pravno stajalište Ustavnog suda Republike Hrvatske relevantno za predmet ovog spora, izraženo u obrazloženju rješenja tog Suda od 8. svibnja 2013., u bitnome glasi (radi uvida u činjenični i pravni kontekst u kojem je zauzeto to stajalište, citira se i dio ostalog sadržaja navedenog obrazloženja):

„1. Podnositelj je podnio ustavnu tužbu protiv rješenja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (u daljnjem tekstu: HANFA) klasa: UP/I-451-04/11-10/5, Urbroj: 326-772- 12-51 od 13. prosinca 2012., kojim se obustavlja postupak koji je HANFA pokrenula po službenoj dužnosti u vezi utvrđivanja obveze objavljivanja ponude za preuzimanje društva Y. d.d. D. od društva X. d.d. Z.

2. U ustavnoj tužbi podnositelj navodi da su mu rješenjem HANFE povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 19. stavkom 2. i 49. stavkom 4. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.). Povrijeđenim smatra i članak 19. stavak 1. Ustava.

Ističe da bi nepostupanjem Ustavnog suda po ustavnoj tužbi za njega nastale teške i nepopravljive posljedice. U bitnome, osporava pravna stajališta HANFE iz osporenog rješenja, posebice smatrajući da X. d.d. i H. nisu uspostavili zajedničku suradnju tijekom i nakon izvedene dokapitalizacije Y. d.d. D. te smatra daje za X. d.d. nastala obveza objave ponude za preuzimanje Y. d.d. D. kako je bilo i utvrđeno prethodnim rješenjem HANFE klasa: UP/I-451-04/11-10/5, urbroj: 326-111-11-10 od 6. listopada 2011., koje je Visoki upravni sud Republike Hrvatske poništio presudom broj: Us-11063/2011-13 od 11. srpnja 2012.

Smatra da na temelju članka 49. Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine« broj 47/09.) ima pravo na sudjelovanje u tom upravnom postupku radi zaštite svojih pravnih interesa jer smatra da ishod tog postupka »ima izravni utjecaj na materijalna prava tužitelja«.

Podnositelj smatra da je imao legitimna očekivanja da će mu biti omogućeno sudjelovanje u tom postupku kao malom dioničaru Y. d.d. D. Kad bi ishod postupka bio takav da se X. d.d. obveže na preuzimanje tog dioničkog društva, on bi svoje dionice mogao prodati tom društvu, a ako ih ono ne bi otkupilo, tada bi to svoje pravo mogao ostvariti i putem trgovačkog suda. Stoga, smatra da pobijano rješenje »predstavlja umanjenje prava stečenih ulaganjem u kapital, odnosno, oduzeto mu je pravo da pod zakonom zajamčenim uvjetima otkupa dionica prestane biti dioničar društva u kojemu je novi stjecatelj stekao dodatnih više od 5% dionica s pravom glasa (a što je cilj zaštite koju Zakon o preuzimanju dioničkih društava pruža dioničaru).«

Stoga predlaže usvajanje ustavne tužbe, ukidanje osporenog rješenja te vraćanje predmeta HANFI na ponovno odlučivanje. (...)

5. U konkretnom slučaju, ustavnom tužbom traži se ukidanje rješenja kojim je obustavljen postupak vođen po službenoj dužnosti radi preuzimanja dioničkog društva Y. d.d. D.

Provjerom na Upravnom sudu u Zagrebu utvrđeno je da je podnositelj protiv osporenog akta, a prije podnošenja ustavne tužbe u ovom predmetu., pokrenuo upravni spor koji se vodi pod brojem: UsI-175/13. Nadalje, pribavljeno je očitovanje HANFE klasa: 053- 02/13-02/23, Urbroj: 326-12-13-2 od 29. ožujka 2013., iz kojega proizlazi da se upravnim aktima, kojima se nalaže preuzimanje nekog

dioničkog društva, ne odlučuje o pravima ili obvezama malih dioničara dioničkih društava koja se preuzimaju. Riječ je o postupku koji se vodi po službenoj dužnosti u javnom interesu na temelju ovlasti HANFE, kao nadzornog tijela, koja je propisana člankom 48. Zakona o preuzimanju dioničkih društava (»Narodne novine« broj 109/07., 36/09. i 108/12.). (...)

7. S obzirom da je ustavna tužba, u konkretnom slučaju, podnesena protiv odluke tijela s javnim ovlastima, kojom nije odlučivano o pravima ili obvezama podnositelja kao (malog) dioničara Y. d.d. D., podnositelj u konkretnom slučaju nije ovlašten za njezino podnošenje u smislu članka 62. stavka 1., u vezi s člankom 63. stavkom 1. (posljednjim dijelom rečenice) Ustavnog zakona.

8. S tim u vezi Ustavni sud upućuje i na odgovarajuću praksu Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u tom pitanju. (...)

Ovaj Sud u cijelosti prihvaća navedeno ustavnosudsko stajalište prema kojem se upravnim aktima kojima se nalaže preuzimanje nekoga dioničkog društva ne odlučuje o pravima ili obvezama (malih) dioničara, kojim stajalištem je potvrđeno i pravno shvaćanje na kojem je tuženik utemeljio osporenu odluku. Stoga Sud utvrđuje, da je tuženik zakonito odbio zahtjev tužitelja za priznavanje svojstva stranke u upravnom postupku nadzora koji je tuženik pokrenuo po službenoj dužnosti radi utvrđivanja nastanka obveze objavljivanja ponude za preuzimanje društva Y. d.d. D., od strane ovdje zainteresirane osobe.

Uzevši u obzir navedeno, osporena odluka tuženika ocjenjuje se zakonitom.

Trebalo je stoga, na temelju članka 57. stavka 1. ZUS-a, tužbeni zahtjev odbiti kao neosnovan.

U Rijeci, 13. rujna 2013.

S u d a c

Dr. sc. A. R., v.r.

Dostaviti:

1. I. Ž., K.,
2. Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Zagreb, Miramarska 24B
3. Odvjetničkom društvu P. & P., Z.,

Za točnost otpavka-ovlašteni službenik

S. G.